

TOP

- Tunnista lähisuhdeväkivalta
- Ota puheeksi ja
- ohjaa Palveluihin
- koulutussarja

1.12.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

3. osa

Ohjaa Palveluihin

1.12.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Ohjelma

- **12.00 Avaus**
- **12.10 Etelä-Karjalan hyvinvointialueen palvelut väkivaltaa kohdanneille**
 - Sosiaali- ja kriisipäivystys, lastensuojelupäivystys / ohjaaja *Minna Kalkela*
 - Turvakoti / ohjaaja *Leena Luukkonen* ja ohjaaja *Maiju Ulvinen*
 - Sosiaalityö työkäisille, iäkkäille ja vammaisille henkilöille / *sosiaalityöntekijä Jenni Lohvansuu*
 - Marak – moniammatillinen riskinarviointi / *sosiaaliohjaaja Marja Ripatti*
- **12.45 Lyhyt tauko**
- **12.50 Paikallisten järjestöjen palveluita lähisuhdeväkivaltaa kohdanneille**
 - Etelä-Karjan perhetyön kehittämisyhdistys ry, lähisuhdeväkivallan avopalvelut / *väkivaltatyöntekijä Mira Liukka*
 - Saimaan kriisikeskus ja Vuoksen kriisikeskus / *kriisityöntekijä Anne Lamppu*
 - Rikosuhripäivystys (RIKU) / *toiminnanohjaaja Pilvi Hyttinen*
- **13.20 Valtakunnalliset chat- ja puhelinpalvelut** / *sosiaaliohjaaja Marja Ripatti*
- **13. 25 Tutkintapyyntö poliisille** / *sosiaaliohjaaja Marja Ripatti*
- **13.35 Ammattilaisten konsultaatio**
- **13.40 Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen** / lähisuhdeväkivaltatyön koordinaattori
- **13.50 Palaute ja lopetus**
- **14.00 Koulutus päättyy**

Etelä-Karjalan sosiaali- ja kriisipäivystys ja lastensuojelupäivystys 24/7

1.12.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Etelä-Karjalan sosiaali- ja kriisipäivystys ja lastensuojelupäivystys

- Sosiaali- ja kriisipäivystyksen toimialueena on koko Etelä-Karjalan hyvinvointialue
- Asiakkaita ovat hyvinvointialueella asuvat ja oleskelevat kiireellisesti hoivaa, turvaa ja apua tarvitsevat kaikenikäiset henkilöt
- Sosiaali- ja kriisipäivystys vastaa välttämättömän ja kiireellisen sosiaalihuollon avun tarpeeseen erilaisissa hätä- ja kriisitilanteissa virka-ajan ulkopuolella kaikkina viikonpäivinä. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen yhteydessä toimii myös virka-aikainen lastensuojelupäivystys.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tilat sijaitsevat Lappeenrannassa Etelä-Karjalan keskussairaalassa päivystyksen yhteydessä

Valto Käkelänkatu 1, 53130 Lappeenranta

Puhelinnumerot:

sosiaali- ja kriisipäivystys 040-6511828

lastensuojelun päivystys 040-3539970

- Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä työskentelee kahdeksan sosiaalipäivystäjää
+ vastaava ohjaaja + esihenkilö + erityisasiantuntija
Takapäivystäjänä toimivaltainen sosiaalityöntekijä

Kiireellisiä tilanteita ja sosiaali- ja kriisipäivystykseen ohjautuvia tehtäviä ovat esimerkiksi:

- akuutti huoli lapsen tai perheen tilanteesta, olosuhteista tai turvallisuudesta
- huoli aikuisen tai ikäihmisen pärjäämisestä
- perhe- tai lähisuhdeväkivaltatilanne
- akuutti kriisiavun tarve traumaattisessa kriisitilanteessa

(esim. onnettomuudet, äkilliset kuolemantapaukset, väkivaltatilanteet, vakava vammautuminen tai sairastuminen, tulipalo)

Psykososiaalinen tuki

- Psykososiaalisen tuen ja palveluiden järjestäminen on osa lakisääteistä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa.
- Psykososiaalinen tuki koostuu akuutista kriisityöstä ja kiireellisestä sosiaalityöstä.
- Psykososiaalisella tuella pyritään torjumaan ja lievittämään äkillisten järkyttävien tapahtumien aiheuttamaa psyykkistä ja sosiaalista kuormitusta.
- Äkillisten traumaattisten tilanteiden psykososiaalisen tuen lähtökohtana on, että tukea tarjotaan aktiivisesti kaikille, jotka ovat kokeneet äkillisen järkyttävän tapahtuman tai esimerkiksi menettäneet äkillisesti läheisen ihmisen.
- Suuronnettomuuksissa ja laajamittaisissa häiriötilanteissa sosiaali- ja kriisipäivystys koordinoi ja johtaa psykososiaalisen tuen operatiivista toimintaa.

-
-
- Tehtävät sosiaali- ja kriisipäivystykseen ohjautuvat hätäkeskuksesta, muilta viranomaisilta tai toimijoilta sekä yksityishenkilöiltä.
 - Tehtävien hoito sosiaali- ja kriisipäivystyksessä :
 - Tilanteen / avuntarpeen arviointi
 - Asiakkaan kontaktointi / tapaaminen
 - Tehtävän kiireellisyyden arviointi
 - Akuutit toimenpiteet, läheisten kontaktointi, jatkosuunnitelma, siirto virka-aikaisiin palveluihin ja /tai muihin palveluihin tai yhteistyötahoille, dokumentointi

Lastensuojeluilmoitus

- Lastensuojeluilmoitus tehdään, kun alaikäisen hyvinvoinnista ja huolenpidosta tai hänen perheestään herää huoli.
- Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa. Lakisääteinen velvollisuus on tiettyihin ammattiryhmiin kuuluvilla.
- Akuuteissa tilanteissa voi olla yhteydessä sosiaali- ja kriisipäivystykseen/ lastensuojelupäivystykseen tai hätäkeskukseen. Muissa tilanteissa ilmoituksen voi tehdä sähköisellä lomakkeella.

<https://www.ekhva.fi/asiakkaalle/kanssasi/perhe-ja-lapset/lastensuojelu/lastensuojeluilmoitus/>

Perhe- ja lähisuhdeväkivalta

Perhe- ja lähisuhdeväkivaltilanteissa sosiaali- ja kriisipäivystyksestä pyritään kontaktoimaan tilanteen osapuolet

Yhteys väkivallan uhriin/ kokijaan

- tapahtuneesta sekä uhrin tilanteesta keskustelu
 - väkivallan sanoittaminen ilmiönä
 - lapsen näkökulman esille tuominen
- Varmistetaan uhrin, lasten sekä mahdollisen muun perheen turvallisuus tilanteessa.
 - Uhrille tieto väkivaltatyöskentelystä ja uhrin ohjaaminen palveluihin

Yhteys väkivallantekijään

- tapahtuneesta keskustelu, väkivaltilanteen läpikäyminen
- väkivallan sanoittaminen ilmiönä, väkivallan moninaisuus
- ongelmista puhumiseen rohkaiseminen; apua ja tukea on saatavilla väkivallan kaikille osapuolille.
- lapsen näkökulman esille tuominen
- Tekijälle tietoa väkivaltatyöskentelystä, tekijän ohjaaminen palveluihin
 - avun hakemisen tärkeyden korostaminen. Mikäli väkivaltaan ei haeta apua ja puututa, se todennäköisesti jatkuu

Lapsi väkivallan kokijana tai kohteena

- Mikäli väkivallanteko on kohdistunut lapseen tai alaikäiseen, varmistetaan että tieto on poliisilla. Rikosasioissa poliisi antaa toimintaohjeet, tutkinta ei saa vaarantua.
- Perhe- ja lähisuhdeväkivallasta on tärkeää keskustella lasten kanssa lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Anna lapselle ja nuorelle aikaa kertoa tapahtumista omin sanoin.
- Lapselle tärkeää korostaa, että hänellä on lupa puhua omasta kokemuksesta. Vaikeista asioista saa puhua.
- Lapsi/nuori saattaa syyttää väkivallasta itseään. Kerro, ettei väkivalta ole koskaan lapsen syytä.

Turvakoti

Vastaava ohjaaja, 5 ohjaajaa, sosiaalityöntekijä ja esihenkilö

1.12.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Apua lähisuhdeväkivaltaan tai sen uhkaan 24/7

- Neljä perhepaikkaa ja yksi esteetön huone
- Maksuton, sisältäen ruuan ja välttämättömät perustarpeet
- Avokriisityö
- Turvapaikka
- Tiedon jakaminen lähisuhdeväkivallasta
- Akuutti kriisityöskentely
- Palveluohjaus ja neuvonta
- Apu ja tuki käytännön asioiden järjestämisessä
- Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa
- Menetelmätyöskentely, turvasuunnitelma

-
-
- Ammattilaisena voit ottaa yhteyttä turvakotiin esimerkiksi, jos epäilet asiakkaan/potilaan olevan lähisuhdeväkivallan kokija tai tarvitset vinkkejä lähisuhdeväkivallan puheeksi ottamiseen.
 - Ammatilliset voivat soittaa myös yhdessä asiakkaan kanssa, myös teams -tapaaminen voidaan järjestää.
 - Turvakotiin voi hakeutua suoraan tai ottamalla yhteyttä puhelimitse. Turvakodille voi soittaa jos oma tai läheisen tilanne huolestuttaa. Jo väkivallan uhka on syy soittaa.
 - Turvakodilla asuminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää kykyä selviytyä itsenäisesti arjen toiminnoissa sekä halua työskennellä väkivaltaisesta suhteesta irti pääsemiseksi.
 - Turvakodissa työskennellään lapsiperheiden kohdalla myös lasten kanssa.

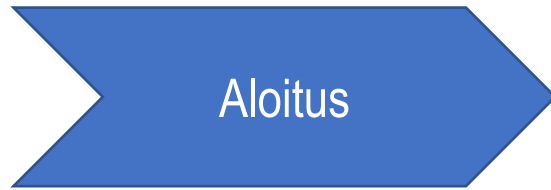
TURVAKOTIFAKTOJA

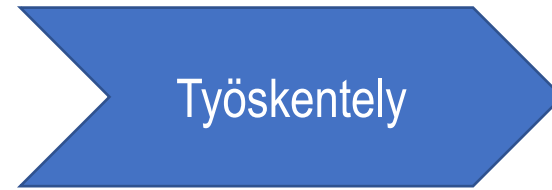
Turvakodin asiakasprosessi (THL)

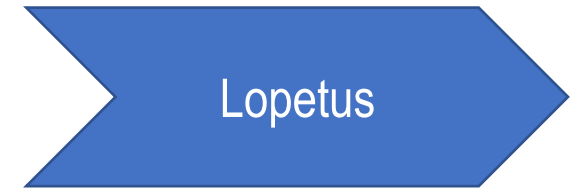
- Yhteydenotto (asiakas tai muu taho)
- Arvio turvakodin tarpeesta
- Asiakkuus alkaa turvakodissa tai henkilö ohjataan muualle
- Kotiin jääneiden tilanteen kartoitus (mm. lapset, isovanhemmat)

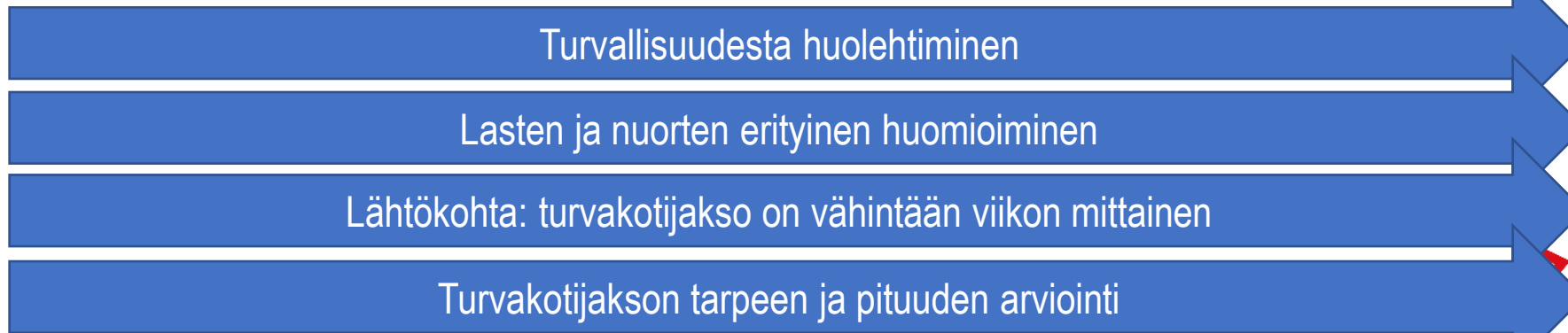
- Tulohaastattelu
- Riskiarvio ja turvasuunnitelma
- Kriisityö, vakauttaminen
- Tarvittavat viranomaisilmoitukset (lastensuojelu, poliisi, sosiaalihuolto)
- Tarvittavat yhteydenotot asiakkaan kannalta tärkeisiin tahoihin
- Oma-ohjaajan nimeäminen

- Yksilötyöskentely aikuis- ja lapsiasiakkaiden kanssa
- Vanhemman ja lapsen kanssa työskentely yhdessä
- Vertaistuki- ja ryhmätyöskentely
- Käytännön asioiden järjestämisen tukeminen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa
- Viranomaisneuvottelut ja verkostotapaamiset

- Jatkosuunnitelma yhdessä asiakkaan kannalta tärkeiden tahojen kanssa
- Asiakaspalautteen keräys
- Turvasuunnitelma

0403516477

Pappilanpolku 1 D, 55120 Imatra

@turvakoti.ekhva

Facebook.com/ekhva.turvakoti

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneen palvelupolku: Sosiaalityö

Jenni Lohvansuu, vastaava sosiaalityöntekijä
Aikuisten monialaiset palvelut

1.12.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Sosiaalityön palvelut hyvinvointialueella

Palveluita tarjotaan eri ikäisille ja erilaisten palveluiden tarpeen mukaan koko Etelä-Karjalan alueella.

- Työikäisten sosiaalityö
 - Nuorten aikuisten tiimi: 18-28 -vuotiaat
 - Aikuissosiaalityö: 29-64 -vuotiaat
 - Kotoutumista edistävän sosiaalityön tiimi
- Sujuvan sosiaalityö: yli 65-vuotiaat
- Vammaispalvelut

Ilmoita huolesta

Työskentely alkaa aina yhteydenotosta tai ilmoituksesta.

- Asiakas itse, omainen tai läheinen
- Asiakkaan tunteva työntekijä
- Muu viranomainen, ammattihenkilö

Sähköiset lomakkeet [EKHVA:n nettisivulla](#).

- Ei vahvaa tunnistautumista

Sosiaalityön palvelunumero 05 352 2370 ma-pe klo 9-15

Asiointipisteet

Aikuisten keskuksset

- Valtakatu 51, 53100 Lappeenranta (neuvonta ma-pe 13-16)
- Tainionkoskentie 1, 55100 Imatra

Iso apu -palvelukeskuksset (neuvonta ma-pe 9-12)

- Kauppakatu 63, 53100 Lappeenranta
- Esterinkatu 10, 55100 Imatra

Palveluneuvontaa hyvinvointiasemilla, [aikataulut EKHVA:n sivuilla](#).

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityössä kartoitetaan asiakkaan kokonaistilanne ja selvitetään hänen oikeutensa sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin. Työskentely on tavoitteellista ja suunnitelmallista.

Sosiaalityöstä voidaan myöntää:

- Sosiaalityötä tai sosiaaliohjausta
- Nuorten sosiaalista kuntoutusta
- Raha-asioiden hoitamisen palvelu
- Sosiaalinen luotto
- Tilapäinen asuminen

Palveluja voi hakea työikäisten palvelujen hakemuksella. Hakemus ja työntekijöiden yhteystiedot [EKHVA:n nettisivuilla](#).

Sujuva (yli 65-vuotiaiden palvelut)

Asiakasneuvonta - ensineuvo

Asiakasohjaaja neuvoo ja auttaa esim. toimeentulo-, arjenhallinta- ja hyvinvointiasioissa sekä erilaisiin palveluihin liittyvissä kysymyksissä. Asiakasohjaajat auttavat myös erilaisten etuuksien hakemisessa.

Asiakasohjaus - moniammatillinen tiimi

Asiakasvastaavat tekevät mm. palvelutarpeen arviointia ja järjestävät ikäihmisen tarvitsemat palvelut mm. omaishoito, perhehoito sekä pitkäaikainen laitoshoido.

Ikäihmisten sosiaalityössä kartoitetaan asiakkaan kokonaistilanne sekä myönnetään esim. taloudellista tukea tai sosiaalityön ja -ohjauksen palvelua. Työ on tavoitteellista ja suunnitelmallista muutostyötä iäkkään asiakkaan kohtaamisissa haastavissa elämäntilanteissa

Vammaispalvelut

- Asiakkaina vaikeavammaiset ja kehitysvammaiset henkilöt
- Vammaispalvelut ovat sosiaalihuollon erityispalveluja, joita henkilö hakea, jos muut palvelut eivät ole riittäviä. Vammaispalveluja voi saada, jos henkilöllä on pitkäaikainen sairaus tai vamma, jonka takia hänellä on erityisiä vaikeuksia suoriutua tavallisista arjen toiminnoista.
- Vammaispalvelujen sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä arvioi, mitä apua ja palveluja henkilö tarvitsee. Asiakkaalle tehdään henkilökohtainen palvelusuunnitelma, johon palvelut perustuvat.
- Vammaispalveluilla on asumiseen ja päiväaikaiseen toimintaan liittyviä palveluja sekä kotiin tuotettavia palveluja
- Vammaispalvelujen sosiaalityön [yhteystiedot](#)
- Asiakkaat voivat hakea itse itselleen palveluja [vammaispalveluhakemuksella](#).

Sosiaalityön työkalut lähisuhdeväkivaltatilanteissa

- Laaja-alainen palvelutarpeen arviointi yhdessä asiakkaan kanssa
- Kriisityö, MARAK-työskentely
- Ohjaaminen ja saattaminen palveluihin, verkostotyö
- Asumiseen liittyvä ohjaaminen, asunnottomuuden ehkäiseminen, tilapäisen asumisen järjestäminen
- Palveluasumisen paikan järjestäminen sosiaalisin perustein
- Elämänhallinnan haasteisiin liittyvä motivointityö
- Sosiaaliturvaetuuksiin ja -palveluihin liittyvä ohjaus ja neuvonta
- Suunnitelmallinen taloudellinen tuki
- Edunvalvonnan hakeminen
- Henkilökohtainen avustaja (olemassa oleva asiakkuus) käytettävissä esim. Turvakodissa
- Kuljetuspalvelun joustavat muutokset äkillisissä tilanteissa

MARAK

moniammatillinen riskinarviointi

- On tarkoitettu henkilöille, jotka kokevat parisuhdeväkivaltaa tai elävät sen uhan alla. Väkivallan tekijä voi olla nykyinen tai entinen puoliso tai seurustelukumppani.
- On moniammatillinen menetelmä, jolla pyritään tunnistamaan vakavaa parisuhdeväkivaltaa kokenut, ehkäisemään väkivallan uusiutuminen, vähentää väkivallan seurauksia, parantaa väkivaltaan kokeneen turvallisuutta.
- Auttaa asiakasta näkemään oman tilanteensa ja konkretisoi vaaran, "aukaisee uhrin silmät" ja motivoi vastaanottamaan apua.
- MARAK-työskentelyyn sisältyy:
 1. asiakkaan kanssa tehtävä riskinarviointi
 2. MARAK-työryhmän laatima toimintasuunnitelma ja palveluohjaus
- MARAK-työryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa, kuukauden ensimmäinen tiistai

MARAK -työryhmä

- Ekhva / poliisilaitoksen sosiaalityö
- Ekhva/ turvakoti
- Ekhva/ sosiaali- ja kriisipäivystys
- Ekhva / lastensuojelu
- Ekhva / aikuissosiaalityö
- Ekhva / vammaispalvelut
- Ekhva / neuvolat
- Ekhva / lapsiperhesosiaalityö
- Ekhva / aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Ekhva / lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Ekhva/ perheoikeudelliset palvelut
- Kaakkois-Suomen poliisilaitos
- Rikosuhripäivystys
- Saimaan Kriisikeskus
- Etelä-Karjalan perhetyön kehittämissyhdistys/ Väkivaltatyö
- Perheasiain neuvottelukeskus
- Lappeenrannan asuntopalvelu oy

Ohjaus MARAK-työryhmään

- Riskinarviossa 14 kyllä vastausta tai muuten perusteltua viedä asia työryhmän käsittelyyn.
- Asiakas on valmis avun vastaanottamiseen ja sitoutumaan MARAK:iin » täytä asiakkaan kanssa suostumuslomake.
- Asiakas voi itse osallistua työryhmään tai asia voidaan käsitellä yhdyshenkilön ja tukihenkilön välityksellä.
- Asiakkaan on mahdollista saada tukihenkilö Rikosuhripäivystyksestä MARAK:iin.
- Asian viemiseksi MARAK-työryhmään ota yhteyttä:
 - Oman työyhteisön edustaja MARAK-työryhmässä
 - Työryhmän sihteeri: Ekhva turvakoti p. 040 351 6477
 - Työryhmän puheenjohtaja: Marja Ripatti p. 040 865 6907
- Lisätietoa MARAKista:
 - Kati Loisa, erityisasiantuntija, p. 040 198 8849

MARAK riskinarviointilomake

MARAK suostumuslomake Etelä-Karjala

Lisätietoa MARAK:ista

- [MARAK-toimintamalli video](#) (55 min, YouTube)
- [Riskinarvioinnin haastattelu -video](#) (30 min, YouTube)
- [MARAK-perehdytyspaketti](#) (pdf 407 kt)
- [MARAK-opas](#) (pdf 330 kt)

ETELÄ-KARJALAN PERHETYÖN
KEHITTÄMISYHDISTYS RY

Väkivaltatyön avopalvelut

*Jokainen
on turvassa*

Etelä-Karjalan perhetyön kehittämissyhdistys ry

- Valtakunnallisen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistys
- Toimintaa rahoittaa Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEA
- Tarjoaa lapsiperheiden selviytymistä tukevia palveluita
- Toimintamuotoina
 - Ero lapsiperheessä -työ; vanhemmille, jotka harkitsevat eroa tai ovat eronneet
 - Päiväryhmä Pirpana; äideille, joilla on alle 2-vuotias lapsi tai jotka vasta odottavat lasta
 - Vapaaehtoistoiminta; perhekerhot, doulat, vertaisryhmät ja tapahtumat
 - Väkivaltatyön avopalvelut; lähisuhdeväkivallan kokijoille ja tekijöille
 - Väiskäri; nuorten ennaltaehkäisevä kolmevuotinen hanke

Väkivaltatyön avopalvelut

- Toiminta-alueena Etelä-Karjala
- Tukea lähisuhdeväkivallan jokaiselle osapuolelle; väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneet, sille altistuneet ja väkivaltaa käyttäneet
- Tavoitteena lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen, katkaiseminen sekä väkivallasta selviäminen
- Yksilötapaamisia
- Vertaistukea vertaisryhmätoiminnassa
- Lähetteetöntä, maksutonta palvelua. Palvelua voi saada myös nimettömänä
- Työskentely perustuu omaan motivaatioon ja vapaaehtoisuuteen
- Asiakastapaamisten lisäksi ennaltaehkäisevää, jalkautuva työtä, ohjausta ja neuvontaa sekä ammattilaisten konsultaatiota/työparityötä

Asiakastapaamiset

- 1) Luottamuksellisen ja turvallisen ilmapiirin luominen
- 2) Väkivallan käsittely ja uusiutumisen riskin arviointi
- 3) Vanhemmuustyöskentely ja lapsen huomioiminen
- 4) Asiakkaan oma tarina, kuulluksi tuleminen ja toivon luominen
- 5) Voimavarat ja keinot selviytymisen tueksi, työskentelyjakson ja jatkotyöskentelyn arviointi

Asiakasohjaus väkivaltatyöhön

Asiakastyössä tulee ilmi lähisuhteessa tapahtuvaa väkivaltaa

- "Voinko välittää yhteystietosi väkivaltatyön avopalveluihin?"
- Voit antaa asiakkaalle myös yhteystiedot

Yhteydenotto puhelimitse arkisin
p. **040 765 4953**

Sähköpostitse
mira.liukka@ek-perhetyo.fi

Nettiajanvaraus (vain puhelinaikoja) osoitteessa
www.ek-perhetyo.fi

Ammattilaisten konsultaatiot samoista yhteystiedoista, voi käyttää myös nettiajanvarausta.

Miksi tarvitaan myös väkivallan tekijöiden kanssa tehtävää työtä?

- Naisista 48% on kokenut parisuhdeväkivaltaa jossain kohtaa elämäänsä (Siltala ym. 2022), eli myös väkivaltaa lähisuhteessaan käyttäneitä on runsaasti
- Väkivallan jatkumo ja ylisukupolvinen kierre ei katkea, jos vain väkivaltaa kokenut saa apua
- Väkivallalla on mittavat kustannukset, terveydenhuollossa yksin 150 milj. euroa vuosittain (Siltala ym. 2022)
- Istanbulin sopimus, 16 artikla: "...tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ottaakseen käyttöön tai tukeakseen ohjelmia, joiden tarkoituksena on opettaa perheväkivallan tekijöille väkivallatonta käyttäytymistä henkilösuhteissa, jotta väkivallan uusiutuminen saataisiin estetyksi ja väkivaltaisista käyttäytymismalleista muutetuksi."

Lähde: Lähisuhdeväkivallasta aiheutuva palveluiden käyttö ja kustannukset; Terveys-, sosiaali- ja oikeuspalveluissa. Siltala Heli ym. 22.8.2022

“Hävettää, et ne riidat menee niin pitkälle.”

- Väkivaltaa aiheuttaa kärsimystä sitä käyttävälle
 - Häpeää
 - Toivottomuutta
 - Yksinäisyyttä
 - Ulkopuolisuuden tunnetta
- Tekijä ei välttämättä tunnista itseään omasta käytöksestään
 - Ei tunnista väkivaltaa tai kieltää sen
 - Siirtää vastuuta tapahtuneesta kokijan syyksi
- Väkivaltaisista toimintamalleja on mahdollista muuttaa, mutta harvoin ilman apua

Ota väkivaltaan kantaa. Tuomitse teko, mutta älä ihmistä sen takana.

MIELI Etelä-Karjalan mielenterveys ry

TOP-koulutus

Toiminnan esittely

Kriisityöntekijä Anne Lamppu

Saimaan ja Vuoksen kriisikeskukset

- Saimaan kriisikeskus (2005), Kristiinankatu 11, Lappeenranta.
- Vuoksen kriisikeskus (2023, 3-vuotinen hanke), F.O. Virtasenkatu 6, Imatra.
- Matalan kynnyksen kriisiapua:
 - maksutonta, ei lähetettä tai kirjauksia, myös anonyymisti
- Kriisityöntekijät kriisityöhön koulutettuja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia.
- Toiminta täydentää ja tukee alueen julkisia/lakisääteisiä palveluita, sekä vastaa alueen erityistarpeisiin.

Milloin kriisikeskukseen

- Elämänkriisit, esim. ihmissuhdeasiat, työelämän tai opiskelun haasteet.
- Akuutit tapahtumat kuten läheisen menehtyminen, onnettomuustilanteet ja oma tai läheisen sairastuminen.
- Lähisuhdeväkivalta.
- Suru.
- Kollektiivinen kriisikokemus.
- Maahanmuuttokriisi.
- Linity- työskenntely itsemurhaa yrittäneille.

Miehen mieli

- Kolmevuotinen hanke (2021-2024), jota hallinnoi MIELI Etelä-Karjalan mielenterveys ry.
- Tavoitteena tuoda Etelä-Karjalan alueelle mieserityistä työtä ja miehille suunnattua yksilö- ja ryhmämuotoista ennaltaehkäisevää mielenterveys- sekä kriisityötä.
- Hankkeen kautta jaetaan osaamista alueen eri toimijoille ja MIELI ry:n kriisikeskusverkostoon.

Ajanvaraus

- Soittoaika ma-to klo 11-13: 05 453 0020, muuna aikana soittopyyntö vastaajaan.
- Tekstiviesti tai whatsapp- viesti: 050 543 2567.
- Sähköposti: toimisto@saimaankriisikeskus.fi.
- 2024 tulossa verkkoajanvaraus.
- Ajan saa samalle päivälle – 2 viikon päähän. Kriisityöntekijä arvioi. Tarvittaessa annamme palveluohjausta jo ajanvaraustilanteessa.
- Palveluaika ma-to klo 9-17 ja pe 9-14.30. Joustamme erityistilanteissa ja resurssien mukaan myös aikaisemman aamun, tai alkuillan tapaamisiin.
- Vastaanotto kasvokkain, teamsillä tai puhelimitse.
- Tapaamiseen varataan 1h/kerta. Pariskuntia tai pienryhmiä tavattaessa pidempi aika.
- Tapaamisia 1-5 kertaa. Jos ilmenee tarvetta pidempiaikaiselle tuelle, kriisityöntekijä kartoittaa jatkotuen yhdessä asiakkaan kanssa.

Yhteistyö

- Lähisuhdeväkivaltaa käsittelevissä kriiseissä teemme yhteistyötä Etelä-Karjalan perhetyön kehittämissyhdistyksen, Rikosuhripäivystyksen ja poliisin kanssa. Olemme mukana mm. MARAK- työryhmässä sekä Erotiimissä.
- Työskentelemme myös (lähisuhde)väkivallan tekijöiden kanssa.
- Pariskuntien osalta parisuhdetta ja eroa käsittelevissä kriiseissä ohjaus Perheneuvontaan.
- Alaikäisten kohdalla ohjaus Lasten- ja nuorten taloille. Perhetapaamisten yhteydessä tapaamme myös lapsia ja nuoria.
- Terveystuella vaativissa tilanteissa ohjaamme/saatamme eteenpäin.
- Lisätukena ohjaamme valtakunnallisiin tukimuotoihin kuten kriisipuhelimeen, verkkokriisityöhön ja vertaistukiryhmiin.
- Monipuolista yhteistyötä alueen muiden sote-alan järjestöjen kanssa.

Ryhmä eronneille väkivaltaa kokeville äideille

Kenelle? Ryhmä on tarkoitettu jo eronneille äideille, jotka kokevat yhä henkistä tai fyysistä väkivaltaa ex-kumppanin toimesta. Käsiteltäviä aiheita ovat omat rajat, tunteet ja toivo sekä omat voimavarat. Kokemusasiantuntija vierailee yhdellä tapaamiskerralla. Ryhmä on suljettu ja luottamuksellinen.

Milloin? 9.1. alkaen kerran kuussa toukokuuhun saakka Imatralla klo 17-19. Kokoonontumipaikka on salattu muilta kuin osallistujilta. Sen saa tietoon ilmoittautumisen yhteydessä.

Ilmoittautuminen: Osallistujat haastatellaan ennen ryhmän alkua. Ilmoittautuminen **18.12.2023** mennessä ryhmän ohjaajalle puhelimitse tai sähköpostitse:

Mari-Anne Suursalmi
kriisityöntekijä, Vuoksen kriisikeskus
044 235 1289
mari-anne.suursalmi@mieliek.fi

Rikosuhripäivystys asiakkaan tukena

Etelä-Karjalan palvelupiste

30.11.2023

Rikosuhripäivystys (RIKU)
Etelä-Karjalan toiminnanohjaaja Pilvi Hyttinen
Itä-Suomen aluejohtaja Jaana Rossinen

Toimintaa tukee:
Verksamheten stöds av:

Asiakkaan ajatuksia ja kysymyksiä

- Kenen kanssa voin keskustella väkivallasta?
- Miten lähestymiskieltoa haetaan ja kuinka nopeasti sen saa?
- Onko lähestymiskiellosta apua?
- Hän kostaa, kun kerroin poliisille?
- Pitäisikö minun tehdä turvasuunnitelma kaiken varalta?
- Miten saan poliisiin yhteyden?
- Mistä saan tukihenkilön?
- Mistä saa käytännön neuvoja?

Toimintaa tukee:
Verksamheten stöds av

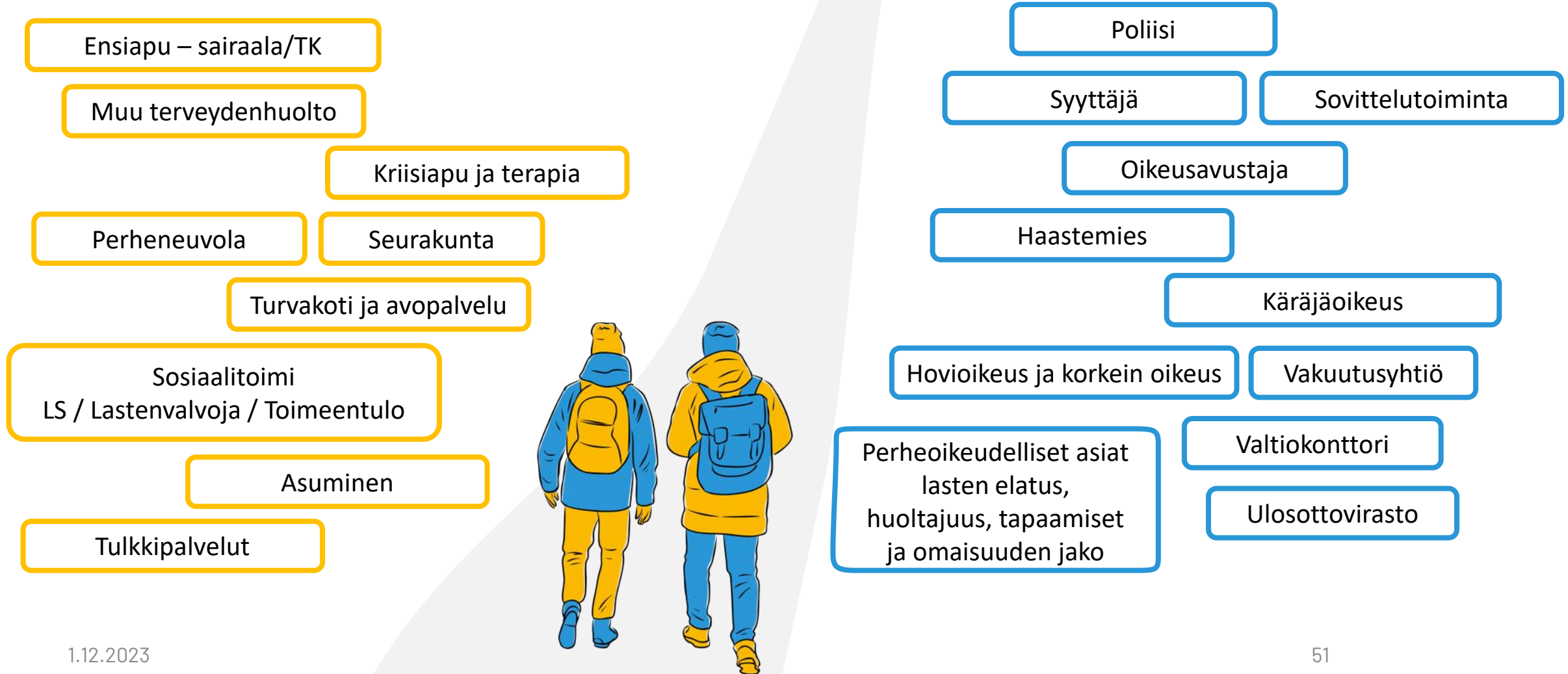
Rikoksen uhrin polku

- Turvattomuuden tunteet
- Pelko ja ahdistus
- Syyllisyys ja häpeä
- Muisti- ja keskittymisvaikeudet
- Uniongelmat
- Ongelmia ihmissuhteissa
- Muut psyykkiset reaktiot
- Fyysiset vammat ja oireet
- Taloudelliset menetykset

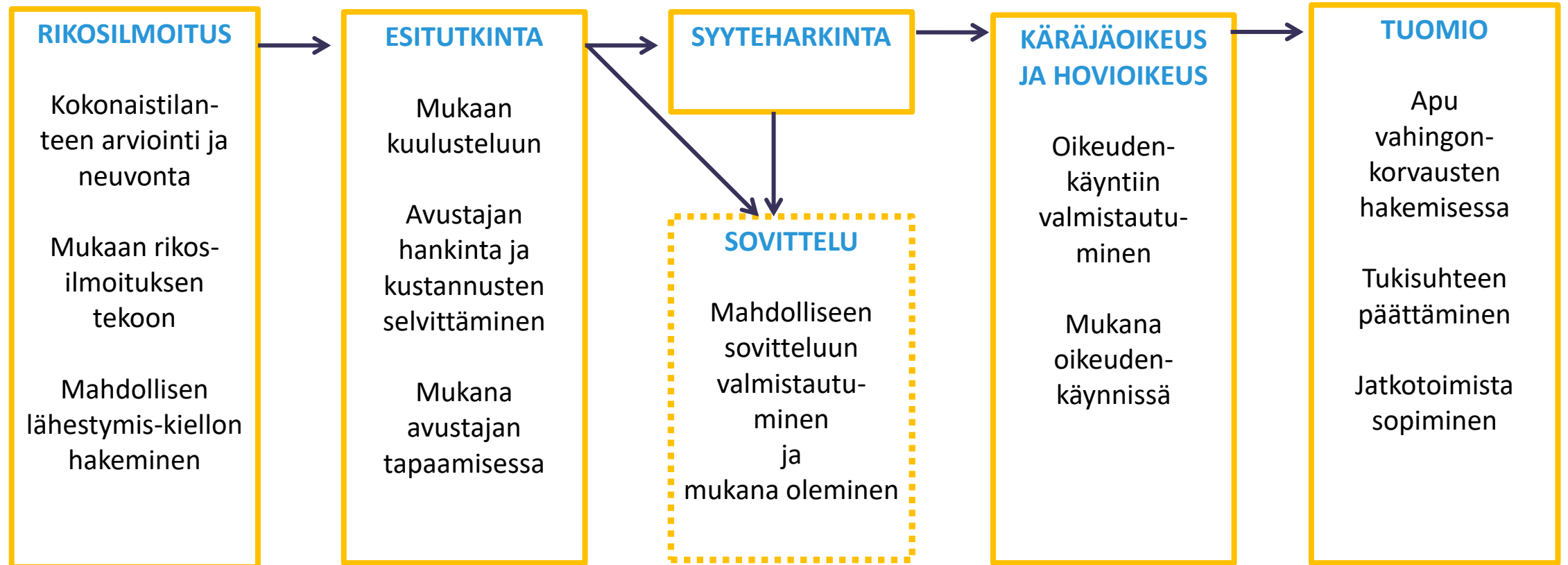
- Mitä pitäisi tietää?
- Mille poliisiasemalle tehdään rikosilmoitus?
- Mitä tarkoittaa esitutkinta, syyteharkinta, sovittelu?
- Mitkä ovat lainmukaiset oikeuteni?
- Rangaistus- ja vahingonkorvausvaatimukset?
- Mitä seuraavaksi tapahtuu?
- Täytyykö minun olla itse aktiivinen, että asiat etenevät?
- Kuka maksaa oikeudenkäyntikulut?
- Mistä saan oikeusavustajan?
- Mitä oikeudenkäynnissä tapahtuu?
- Miten suhtautua tiedotusvälineisiin?
- Kuka voi auttaa?

Toimijoita rikoksen uhrin polulla

RIKUn tuki rikosprosessissa

Kuinka ohjaan asiakkaan RIKUun?

Rikoksen uhri, uhrin läheinen tai todistaja asiakkaanasi

"Sopiiko sinulle, että välitämme yhteystietosi Rikosuhripäivystykselle, niin he soittavat sinulle?"

Jos asiakas haluaa, lähetä osoitteeseen itasuomi@riku.fi asiakkaan nimi, paikkakunta ja puhelinnumero. Lisää omat yhteystietosi.

Halutessasi voit myös ottaa suoraan yhteyttä Rikosuhripäivystyksen Etelä-Karjalan palvelupisteeseen:

toiminnanohjaaja Pilvi Hyttinen
050 501 7994

toiminnanohjaaja Anni Skriko
050 522 3883

Riku kuittaa sinulle ja soittaa asiakkaalle viiden arkipäivän kuluessa. Lisätietoja Rikosuhripäivystyksestä: riku.fi

RIKUn palvelut

Rikosuhripäivystys
116 006

Juristin
puhelinneuvonta
0800 161 177

Palveluihin soittaminen
on maksutonta.

Asiointi
palvelupisteellä

31 palvelupistettä eri
puolilla Suomea.

Tukihenkilö
palvelupisteeltä

Myös videon
välityksellä.

RIKUchat

Osoitteessa riku.fi.

Lisäksi...

- Visitor-toiminta
- Erytistukipalvelu ihmiskaupan uhreille

Valtakunnalliset chat- ja puhelinpalvelut

- NOLLALINJA p. 080 005 005, auki 24/7, maksuton.
 - Chat auki klo 9-15
 - <https://www.nollalinja.fi>
- NAISTEN LINJA p. 0800 02400, ma-pe klo 16-20, maksuton.
 - Chat auki tiistaisin ja torstaisin klo 16-20
 - <https://naistenlinja.fi>
- RIKOSUHRIPÄIVYSTYS p. 116 006, ma-pe 9-20, maksuton.
 - Chat ma-pe 9-15 + ma 17-19
 - www.riku.fi
- ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITTO chat ma-pe 12-18, la 14-17.
 - <https://nettiturvakoti.fi/tervetuloa-chattiin/>
- SUOMEN MIELENTERVEYSSEURAN KRIISIPUHELIN p. 09 2525 0111 auki 24/7, puhelinmaksu.
- RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN p. 0800 97899 ma-to klo 9-15, la-su 15-21, pyhinä ja niiden aattona 15-21, maksuton.
 - <https://tukinainen.fi/>

Chat- ja puhelinpalvelut nuorille

- MLL:N LASTEN JA NUORTEN PUHELIN JA CHAT
 - Lasten ja nuorten puhelun p. 116 111, maksuton. Ma-pe 14-20, la-su 17-20.
 - Lasten ja nuorten chat ma-su klo 17-20.
 - <https://www.nuortennetti.fi/apua-ja-tukea/>
- APUU chat
 - Apuu-chat auttaa 7-15-vuotiaita lapsia joka päivä klo 9-22.
 - <https://apuu.fi/>
- SEKAISIN
 - Chat on avoinna arkisin 9-24, viikonloppuisin 15-24. Sekasin-chat on suunnattu 12-29-vuotiaille.
 - <https://sekasin.fi/>
- ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITTO lasten ja nuorten chat
 - arkipäivisin klo 15-18
 - <https://nettiturvakoti.fi/tervetuloa-chattiin/>
- NUORTEN EXIT
 - Chat ti 16-19 ja to 14-16. Keskustelumahdollisuus omiin rajoihin, seurusteluun, seksuaaliseen kaltoinkohteluun ja vastikkeelliseen seksiin liittyvissä tilanteissa 13-29-vuotiaille.
 - <https://nuortenexit.fi/>

Tutkintapyyntö poliisille

lapsiin kohdistuvissa rikoksissa

30.11.2023
Marja Ripatti, poliisilaitoksen sosiaalityö

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Ilmoitusvelvollisuus

- Ilmoitusvelvollisuus koskee samoja toimijoita kuin velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus. Ilmoitus poliisille tulee tehdä, kun on tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä, että lapseen on kohdistettu seksuaalirikos tai henkeen ja terveyteen kohdistuva rikos.
 - Säännös koskee kaikkia seksuaalirikoksia.
 - Väkivaltarikoksista säännös koskee lievää pahoinpitelyä vakavampia tekoja.
- Ilmoitusvelvollisuus on sillä henkilöllä, jonka tietoon väkivalta- tai seksuaalirikosepäily on tullut. Ilmoituksen tekemistä ei saa delegoida toiselle henkilölle.
- Ilmoitusvelvollisen on tehtävä tutkintapyynnön lisäksi myös lastensuojeluilmoitus.

Tutkintapyynnön tekeminen

- Akuuteissa tilanteissa tee ilmoitus puhelimitse yleiseen hätänumeroon 112.
- Voit konsultoida poliisia ennen tutkintapyynnön tekoa, tähän on viranomaisille tarkoitettu puhelinnumero Kaakkois-Suomen poliisissa.
- Muissa tapauksissa tee kirjallinen tutkintapyyntö poliisille.
- Tutkintapyynnön tekemiseen on oma lomake, joka on hyvinvointialueella käytössä.

Väkivaltaa kokeneen lapsen kohtaaminen ja tukeminen

- Lapseen kohdistuneen väkivallan tai seksuaalirikoksen tullessa ilmi, ei lasta tule kuulustella tai tentata asiaan liittyen. Jos lapsi ottaa asian itse esille, anna hänen kertoa vapaasti tapahtumasta.
- Ota lapsen kertoma vakavasti, älä epäile. Kuuntele lasta rauhallisesti, sillä lapsi osoittaa sinulle asiasta kertoessaan luottamusta.
- Kirjaa lapsen kertoma mahdollisimman tarkasti ja yksityiskohtaisesti. Kirjaa lapsen käyttämällä kielellä.
- Osoita, että lapsi on toiminut oikein kertoessaan väkivaltakokemuksistaan. Muistuta, ettei lapsi ole syyllinen väkivaltaan.
- Älä lupaa olla kertomatta kenellekään. On todennäköistä, että joudut kertomaan jollekin. Älä aseta itseäsi tilanteeseen, jossa joudut pettämään lapsen luottamuksen.

Tee lastensuojeluilmoitus perheessä tapahtuneesta lähisuhdeväkivallasta, vaikka lapsi ei olisi ollut tilanteessa paikalla.

Lastensuojelupäivystys p. 040 353 9970

[Lastensuojeluilmoituksen tekeminen sähköisesti](#)

Tee ilmoitus poliisille, jos esille tulee epäily lapseen kohdistuneesta seksuaalirikoksesta tai pahoinpitelystä, joka ei ole lievä.
Konsultoi epäselvässä tapauksessa poliisia.

KONSULTOINNIT ja tutkintapyynnöt lapseen kohdistuneessa rikoksessa
arkisin klo 10-15 p. xxxxxxxx VAIN VIRANOMAISKÄYTTÖÖN

Ammattilaisten konsultaatio

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen palvelut

- **Turvakoti** 24/7 p. 040 351 6477
- **Sosiaali- ja kriisipäivystys** 24/7 p. 040 651 1828
- **Lastensuojelupäivystys** 24/7 p. 040 353 9970
- **Seri -tukikeskus** 24/7 p. 040 836 0816
- **Poliisilaitoksen sosiaalityö** p. 040 865 6907

Etelä-Karjalan perhetyön kehittämissyhdistys / väkivaltatyö p. 040 765 4953 <https://ensijaturvakotienliitto.fi/ek-perhetyo/>

Kaakkois-Suomen poliisi <https://poliisi.fi/kaakkois-suomen-poliisilaitos>

- Rikosilmoitukset, paikallinen neuvonta ma-pe klo 9-12 p. 0295 435 400
- Tutkintapyyntöt / lapsirikostutkinta, ammattilaisten konsultaatio ma-pe klo 10-15 p. xxxx VAIN

VIRANOMAISKÄYTTÖÖN

Valtakunnalliset palvelut, joista voi konsultoida väkivaltaan liittyvissä asioissa

- Nollalinja 24/7 p. 080 005005 <https://nollalinja.fi/>
- Rikosuhripäivystys <https://www.riku.fi/>
 - Juristin puhelinneuvonta ma-to klo 17-19 p. 0800 161 177
- Turvallisen vanhuuden puolesta -Suvanto Ry ma klo 12-15, ke klo 10-13 p. 0800 06776
<https://www.suvantory.fi/palvelut/keskustelu-ja-neuvontapalvelut>
- Varjosta valoon, eron jälkeinen vaino: <https://varjosta.fi/ammattilaisille/>

-
-
- Taloudellisen väkivallan konsultaatiotuki ammattilaisille
<https://taloudellinenvakivalta.fi/taloudellisen-vakivallan-konsultaatiotuki/>
 - Naisten linjan turv@verkkopalvelut: konsultaatio digitaaliseen väkivaltaan liittyvissä asioissa
 - turv@verkkopuhelin ti klo 12-15 p. 0800 02400, turvaverkko@naistenlinja.fi ,
<https://naistenlinja.fi/turvaverkko-palvelut/>
 - Apua ja tukea maahanmuuttajataustaisiin naisiin kohdistuneeseen lähisuhdeväkivaltaan liittyen <https://monikanaiset.fi/>
 - Ihmiskaupan uhreille apua 24/7 p. 029 5463177, <https://ihmiskauppa.fi/>

-
-
- Raiskauskriisikeskus tukinainen <https://tukinainen.fi/ammattilaisille/>
 - konsultaatio seksuaalirikosten uhrien parissa työskenteleville eri alojen ammattilaisille ma-to klo 9-15, la ja pyhinä klo 15-21, p. 0800 97899
 - juristipäivystys ma-to klo 13-16 p. 0800 97895
 - HUS Lasten ja nuorten oikeuspsykologian yksikkö, selvitykset lasten ja nuorten seksuaalisen hyväksikäytön tai pahoinpitelyn epäilyihin ma-pe klo 8-16 p. 09 471 80850
 - Kaapatut Lapset Ry tuki ja palveluohjaus: p. 045 855 3055, toimisto@kaapatutlapset.fi
<https://ensijaturvakotienliitto.fi/kaapatutlapset/tietoa/ammattilaiset/>

Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen

1.12.2023 Kati Loisa

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

TOIMINTAMALLI lähisuhde- ja perheväkivallan vastaiseen työhön Etelä-Karjalan alueella

linkki: [Toimintamalli-lahisuhdevakivallan-vastaiseen-tyohon \(2\).pdf](#)

1. Lähisuhdeväkivalta ilmiönä, rikosprosessi, lähestymiskielto ja ilmoitusvelvollisuus
2. Etelä-Karjalan alueen palveluiden esittely
3. Työkaluja tunnistamiseen ja puheeksi ottoon

Etelä-Karjalan lähisuhdeväkivallan vastainen työryhmä

- Moniammatillinen
- Asiantuntemusta laajasti eri toimialueilta ja palveluista
- Lähisuhdeväkivallan vastaisen työn suunnittelu ja kehittäminen
 - ilmiön näkyväksi tekeminen, jalkauttaminen asiakastyöhön
 - raportointi
 - koulutusten järjestäminen
 - toimintamallien laatiminen

THL:n verkkokoulutukset

- [Verkkokoulut - THL](#)
- Barnabus – lapseen kohdistuva väkivalta
- Digitaalinen väkivalta
- Ihmiskauppa sotepalveluissa kohtattavana ilmiönä
- Itsemurhien ehkäisy
- Kunniaan liittyvä väkivalta
- Puutu väkivaltaan – koulutus lähisuhdeväkivallasta
- Monikulttuurisuus asiakastyössä
- Sukupuolistuneen väkivallan kohtaaminen kouluissa
- Viranomaisyhteistyö lapsen kaltoinkohteluepäilytapauksissa
- Väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisy

Koulutustoiveita

Lapset, lastensuojelu

Lapsiin kohdistuva
**kaltoinkohtelu ja väkivalta +
ilmoitusvelvollisuus poliisille**

-> **THL verkkokoulutus:
Barnahus – lapsiin
kohdistuva väkivalta**

Lastensuojeluilmoitus
ammattilaisen tekemänä,
Lastensuojeluilmoitus
ammattilaisena
avoterveydenhuollossa

-> **THL verkkokoulu:
Barnahus – lapsiin
kohdistuva väkivalta:
Tunnistaminen ja
toimiminen**

Lapsiin kohdistuva väkivalta,
Miten käsitellä
varhaiskasvatusikäisten
lasten kanssa kotona
tapahtuvaa väkivaltaa.

-> **THL verkkokoulutus:
Barnahus lapsiin kohdistuva
väkivalta: Tunnistaminen ja
toimiminen sekä Mitä tehdä,
kun huoli herää.**

Lastensuojelulliset keinot
auttaa perheitä

Lapsiin kohdistuva
lähisuhdeväkivalta vs. lapsi
lähisuhdeväkivallan tekijänä.

Huoltajuus, lasten
tapaamiset väkivaltaisen
parisuhteen jälkeen.
Vainoaminen ja
lähestymiskiello suhteessa
lasten tapaamisiin.

Lasten vieraannuttaminen
toisesta vanhemmaista.

Koulutustoiveita

- **Tunnistaminen** -> **THL verkkokoulu: Puutu väkivaltaan – koulutus lähisuhdeväkivallasta kokonaisuudessaan. TOP-koulutuksen 1.osa**
- Asiakkaan kohtaaminen, väkivallan merkkien tunnistaminen käytännössä -> **THL verkkokoulu: Puutu väkivaltaan – koulutus lähisuhdeväkivallasta kokonaisuudessaan**
- Kuinka auttaa tunnistamaan pakottavaan kontrolliin? **THL verkkokoulu: Lähisuhdeväkivalta ilmiönä. TOP-koulutuksen 1. osa**
- Vainoaminen -> **THL verkkokoulu: Lähisuhdeväkivalta ilmiönä**
- digitaalinen väkivalta -> **THL verkkokoulu: Digitaalinen väkivalta**
- Seksuaaliväkivalta parisuhteessa -> **THL verkkokoulu: Lähisuhdeväkivalta ilmiönä**
- Kunniaväkivalta -> **THL verkkokoulu: Kunniaan liittyvä väkivalta**

- Vanhuksiin kohdistuva väkivalta tai lähisuhdeväkivalta (useita toiveita),
- **Puheeksiotto -> TOP-koulutuksen 2. osa**
- Väkivalta, Päihteet
- Puheeksi otto, Seksuaalisesta hyväksikäytöstä, kuinka se asia otetaan puheeksi.
- Konkreettiseen puheeksi ottoon työkaluja ja neuvoja, kuinka lähteä kartoittamaan mahdollista perheessä/parisuhteessa ilmentyvää lähisuhdeväkivaltaa.
- Puheeksi otto muistisairaana kanssa
- Puheeksi otto, kun kohtaaminen ei tapahdu kasvotusten ja miten puhelimesta voi tunnistaa väkivallan

Palaute

Teamsissa forms-kysely ja auditoriossa paperinen kyselylomake
- Kiitos vastauksista!

Kiitos!

Kati Loisa, lähisuhdeväkivaltatyön koordinaattori

Kati.loisa@ekhva.fi

p. 040 198 8849

Ritva Nikkilä, lähisuhdeväkivaltatyön vastuhenkilö, sosiaalipalvelut

Ritva.nikkila@ekhva.fi

p. 040 545 1169